

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3*

ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AFFECTING TEACHER PERFORMANCE UNDER THE OFFICE
OF NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATION AREA 3

กิตติมนต์ อัมพุกานัน*, ธีระพงษ์ สมเขหาใหญ่, บุญเลิศ วีระพรกานต์

Kittimon Umpukanon, Teeraphong Somkhaoyai, Boonlert weeraponkan

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: 6403202048@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู 2) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู และด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ

* Received February 25, 2023; Revised March 25, 2023; Accepted April 5, 2023

ปฏิบัติงานของครู พบว่า ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา แล้วร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำปฏิทินการนิเทศ ออกนิเทศการศึกษาโดยเน้นการเป็นโค้ชหรือพี่เลี้ยง พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูจะทำผลงานทางวิชาการ เข้าร่วมการอบรม สัมมนาอย่างต่อเนื่อง และพัฒนางานให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ อันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพปฏิบัติงานของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ประสิทธิภาพ, การปฏิบัติงานของครู

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the academic leadership of school administrators and teacher performance efficiency; 2) study the academic leadership of school administrators affecting teacher performance; 3) study of guidelines for the development of academic leadership of school administrators that affect teacher performance. This research used mixed method research. Collect data by questionnaire. from a sample of 306 people, statistics used in data analysis were frequency, percentage Mean, standard deviation, and multiple regression analysis. Interviews with 5 key informants and data analysis of qualitative data by descriptive method the results showed that 1) Academic leadership of school administrators overall, it was at a high level and efficiency in teacher performance overall, it was at the highest level. 2) Academic leadership of school administrators affecting the performance of teachers, it was found that educational supervision teacher professional development and promotion and the promotion and development of the teaching profession affect the performance of teachers It was statistically significant at the 0.05 level. 3) Guidelines for the development of academic leadership of school administrators that affect teachers' performance efficiency revealed that administrators had to analyze the school context. Then set a vision and goals together to create the curriculum of the school as well as making a supervision calendar, provide educational supervision by emphasizing on being a coach or mentor, as well as encouraging teachers to do academic work, join the training, continuous seminars and work development with professional standards which is the factor affect performance perform teacher's work effectively.

Keywords: Academic Leadership, Efficiency, Teacher Performance

บทนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ศึกษา สภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศไทยซึ่งให้เห็นว่าประเทศไทยยังต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ซับซ้อนและคาดการณ์ได้ยาก ในขณะที่ผลการจัดการศึกษาของประเทศในทุกระดับยังคงมีปัญหา จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาระดับแรกของประเทศไทย ที่ได้เน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนให้มีความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ และกำลังสำคัญในการนำพาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคงและยั่งยืนเทียบเท่ากับประเทศที่พัฒนาแล้ว ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่านักเรียนทุกคนให้มีความสามารถในการเรียนรู้และให้มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง และให้ถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) เพื่อให้ภารกิจที่มีอยู่มากมายนั้นสำเร็จได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมมา ธนินัย ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ (สัมมา ธนินัย, 2556) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการบริหารองค์กรในฐานะหัวหน้าหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับครูและนักเรียนมากที่สุด และยังจำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครนัย สุกิจใจ ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นหนึ่งในเงื่อนไขที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติงานภายในโรงเรียนประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ และพบว่าองค์ประกอบความเป็นผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์และเป็นตัวทำนายความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน (อัครนัย สุกิจใจ, 2560) จากงานวิจัยของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพชีวิตเยาวชน ปี 2557 เรื่อง กิจกรรมภายนอกชั้นเรียนที่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่าใน 1 ปี มีจำนวนวันเปิดเรียน ทั้งหมด 200 วัน ครูจะต้องใช้เวลากับกิจกรรมภายนอกชั้นเรียนที่ไม่ใช่การจัดการเรียนการสอนเฉพาะวันธรรมดาถึง 84 วัน หรือคิดเป็น ร้อยละ 42 ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะหมดไปกับการประเมินของหน่วยงานภายนอก ทั้งการประเมินโรงเรียน ประเมินครู และประเมินนักเรียน และหมดไปกับการแข่งขันทางวิชาการ งานธุรการ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ (สถาบัน

ทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2553) สอดคล้องกับงานวิจัย พรทิพย์ ทับทิมทอง ได้ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูด้านการจัดการเรียนการสอนมีส่วนสำคัญในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่ปัจจุบันครูส่วนใหญ่เน้นมีภาระงานมากขึ้น การจะพัฒนาครูเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนนั้นจำเป็นต้องทราบพื้นฐานของครูก่อนเพื่อที่จะได้เลือกวิธีการพัฒนาครูที่เหมาะสมกับสภาพของครูแต่ละคน (พรทิพย์ ทับทิมทอง, 2561)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ซึ่งเป็นวิธีการรวมวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ ครู ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,447 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 306 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากตารางความสัมพันธ์ระหว่างประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1990)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ตามหลักของ (Likert อ้างใน สุวรรีย์ โภคาริรัมย์, 2546)

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview Studies) สัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีการสัมภาษณ์ระดับกึ่งโครงสร้าง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างเครื่องมือในการวิจัยเกี่ยวกับเป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยมีขั้นตอนดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire)

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเนื้อหาวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าแล้วหาแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากลั่นกรอง เรียบเรียง กำหนดกรอบแนวคิดที่เป็นตัวบ่งชี้วัดระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร แล้วสร้างแบบสอบถามรายชื่อ โดยให้ครอบคลุมตามองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบสำนวนภาษา ความถูกต้องของเนื้อหาและขอรับคำแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความถูกต้องตามรูปแบบ และความถูกต้องของภาษาได้ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 แล้วจัดทำแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้

5. แบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหา

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, Lee J., 1971) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จำนวน 92 ข้อ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวมเท่ากับ 0.990 ค่าความเชื่อมั่นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.380 - 0.903 ดังนั้นทำให้ได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ครบทั้ง จำนวน 92 ข้อ

6. ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire)

1.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู

1.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เพื่อตอบแบบสอบถามระบบออนไลน์ (Google Form) ท่านละ 1 ชุด รวมทั้งสิ้นจำนวน 306 ชุด

1.3 นำผลการตอบแบบสอบถามที่ได้มาจัดทำข้อมูล โดยการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุด

1.4 นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์นำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview)

2.1 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์จากผู้ตอบสัมภาษณ์ กลุ่มเจาะจง ท่านละ 1 ชุด

2.2 นำแบบตอบสัมภาษณ์ที่ได้มาจัดทำข้อมูล โดยการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ของแบบสัมภาษณ์แต่ละชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์กำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อวัดระดับและประเมินผล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยของ Best (บุญชม ศรีสะอาด, 2548)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อวัดระดับและประเมินผล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยของ Best

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ขั้นตอนที่ 5 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะแนวทางจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ส่วนด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม

ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา		$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.	ด้านการบริหารหลักสูตร	4.33	0.86	มาก
2.	ด้านการศึกษา	4.31	0.82	มาก
3.	ด้านการวัดและประเมินผล	4.37	0.76	มาก
4.	ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.42	0.77	มาก
5.	ด้านการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์	4.32	0.79	มาก
6.	ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู	4.44	0.75	มาก
รวม		4.36	0.72	มาก

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรักษาวินัย และด้าน จรรยาบรรณวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่วนด้านการพัฒนา ตนเองและพัฒนาวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู โดยรวม

ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู		$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.	ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ	4.43	0.65	มาก
2.	ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.57	0.55	มากที่สุด
3.	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.60	0.51	มากที่สุด
4.	ด้านการรักษาวินัย	4.73	0.52	มากที่สุด
5.	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.72	0.50	มากที่สุด
6.	ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.73	0.47	มากที่สุด
รวม		4.36	4.63	0.43

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Multiple Regression Analysis) ผลปรากฏว่า การสร้างสมการพยากรณ์ ในการค้นหาภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู พบว่า ปัจจัยตัวแปรมีอำนาจพยากรณ์ มีจำนวน 3 ตัวแปร คือ ด้านการนิเทศการศึกษา (sumA2) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (sumA4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู (sumA6) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (sumA4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา วิชาชีพครู (sumA6) ส่งผลเชิงบวก ส่วนตัวแปรด้านการนิเทศการศึกษา (sumA2) ส่งผลเชิงลบ ส่วนด้านการบริหารหลักสูตร (sumA1) ด้านการวัดและประเมินผล (sumA3) และด้านการ กำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ (sumA5) ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู และ ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 6 ด้านร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู รวมได้ร้อยละ 48.70 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .721

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบขั้นตอนโดยวิธี Enter เพื่อค้น ภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	B	Std.Error	Beta		
(Constant)	4.984	.261		19.064*	.000
ด้านการบริหารหลักสูตร (sumA1)	.175	.099	.152	1.773	.077
ด้านการนิเทศการศึกษา (sumA2)	-.275	.119	-.212	-2.158*	.032
ด้านการวัดและประเมินผล (sumA3)	-.141	.126	-.108	-1.117	.265
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (sumA4)	.326	.122	.255	2.667*	.008
ด้านการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ (sumA5)	.226	.125	.180	1.805	.072
ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู (sumA6)	.618	.098	.465	6.291*	.000
$R^2 = .487$ Adjusted R Square = .478					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับ ดังนี้
สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 4.984 \text{ (Constant)} + 0.175 \text{ (sumA1)} - 0.257 \text{ (sumA2)} - 0.141 \text{ (sumA3)} + 0.326 \text{ (sumA4)} + 0.226 \text{ (sumA5)} + 0.618 \text{ (sumA6)}$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.152 \text{ (sumA1)} - 0.212 \text{ (sumA2)} - 0.108 \text{ (sumA3)} + 0.255 \text{ (sumA4)} + 0.180 \text{ (sumA5)} + 0.618 \text{ (sumA6)}$$

1.4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู พบว่า

1.4.1 ด้านการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาจะแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาตามความต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไปจัดการเรียนการสอนมีกรณีศึกษา ติดตามการนำหลักสูตรไปใช้เป็นระยะ ๆ และเมื่อสิ้นปีการศึกษามีการประเมินผลเพื่อเป็นการทบทวนว่าจะปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

1.4.2 ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ และจัดการนิเทศ โดยเน้นการเป็นโค้ชหรือพี่เลี้ยงเพื่อให้การดูแลช่วยเหลือ

ครูผู้สอนเพื่อแก้ปัญหา รวมถึงการดูแลความก้าวหน้าและพัฒนาการของนักเรียน สรุปผลการนิเทศและนำผลการนิเทศมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาในครั้งต่อไป

1.4.3 ด้านการวัดและประเมินผล โรงเรียนต้องมีการจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลในระหว่างเรียน ระหว่างภาค และปลายภาค เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน สะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนของครู นำผลการวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.4.4 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ กิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน และสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่จำเป็น เพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป

1.4.5 ด้านการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษา วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา โดยผ่านการประชุมครู คณะกรรมการสถานศึกษา และเก็บข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ SWOT แล้วร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของการจัดการศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้ปกครอง

1.4.6 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู คือ กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมครูในการจัดทำผลงานทางวิชาการ เข้าร่วมการอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดทำการใช้หลักสูตร และมีการกำหนดจุดเน้นให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนเพื่อให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการนิเทศ ติดตาม เพื่อนำผลการนิเทศไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังที่ ครูก (Krug) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพต่อการบริหารสถานศึกษาต้องครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ การกำหนดพันธกิจ, การบริหารหลักสูตรและการสอน, การนิเทศการสอน, การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน, และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน (Krug, R. E., 1992) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา สุระคำ ได้ศึกษาภาวะผู้นำทาง

วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (กาญจนา สุระคำ, 2562)

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากครูมีการจัดทำแผนพัฒนาเอง และเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อนำความรู้ ทักษะมาพัฒนานวัตกรรมในการกิจกรรมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา มีธรรมะที่ใช้สำหรับการประพฤติ ประหยัด ซื่อสัตย์ อุดม มีวินัยในตนเองและพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังที่ ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ, 2556) ได้กำหนดว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของคุรุสภา ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิกานต์ บริเอก ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (สุธิกานต์ บริเอก, 2564)

3. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการนิเทศไว้เป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจน เยี่ยมชั้นเรียน

ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู แสดงความยินดีและชื่นชมครูและนักเรียนที่ได้รับรางวัล มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ดังที่ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟ (Hallinger, P. and Murphy, J, 1985) ได้กำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการหรือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 3 องค์ประกอบใหญ่ และ 11 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดภารกิจของโรงเรียนจากขอบเขตงานที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ และการสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ จำแนกเป็น 2 ด้าน คือ 1.1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 1.2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและ สนับสนุนการสอนของครู การเรียนของนักเรียน และการประสานการจัดการเรียนการสอนจำแนก เป็น 3 ด้าน คือ 2.1) การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน 2.2) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 2.3) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน จำแนกเป็น 6 ด้าน คือ 3.1) การควบคุมการใช้เวลาในการสอน 3.2) การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 3.3) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 3.4) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 3.5) การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ 3.6) การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา สุระคำ ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารซึ่งส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (กาญจนา สุระคำ, 2562)

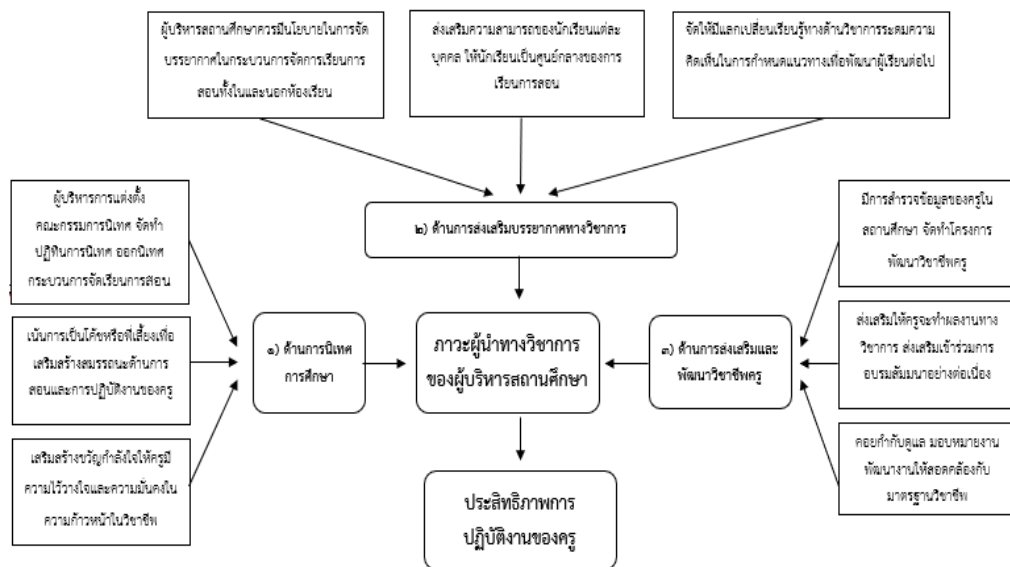
4. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา ด้านโอกาส อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา เพื่อทราบสถานะขององค์กร แล้วร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของการจัดการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และนิเทศการศึกษาโดยเน้นการเป็นโค้ชหรือพี่เลี้ยง สะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งเสริมให้ครูจะทำผลงานทางวิชาการ จัดกิจกรรม PLC แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อครูด้วยกัน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ดังที่ อับเบนและฮิวส์ (Ubben, G. C. and Hughes, L. W., 1987) ได้กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 7 ด้าน คือ 1) การทำงานตามเวลาที่กำหนด 2) การจัดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน 3) การมุ่งเน้นวิชาการ 4) การคาดหวังของครูและผลการปฏิบัติงานของครู 5) การทำงานด้านหลักสูตร 6) การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ 7) การประเมินผลและการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนะ ทวีอุทิศ ได้ศึกษารูปแบบการ

พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา และการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 5 องค์ประกอบ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้ 2) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 3) การพัฒนานักเรียน 4) การพัฒนาครู 5) การจัดบรรยากาศในสถานศึกษา (ชวนะ ทวีอุทิศ, 2558)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 ข้อ มีเพียง 3 ด้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ซึ่งสามารถสรุปเป็นแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการนิเทศการศึกษา 3) ด้านการวัดและประเมินผล 4) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 5) ด้านการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ 6) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ 2) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านการรักษาวินัย 5) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 6) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ จากการศึกษาข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 แล้วนำมาวิเคราะห์โดยค่าสถิติ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา, ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ, ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการบริหารหลักสูตร, ด้านการวัดและประเมินผล, และด้านการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู จากการวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครูส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุน และส่งเสริมได้เข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนา และจัดทำผลงานทางวิชาการ ในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา และร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พร้อมทั้งจัดทำปฏิทินการนิเทศ ออกนิเทศการศึกษา เน้นการเป็นโค้ชหรือพี่เลี้ยงเพื่อให้การดูแลช่วยเหลือครูผู้สอน รวมทั้งการส่งเสริม และคอยกำกับดูแลพัฒนางานให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ อันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนางานด้านการนิเทศการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น 2) ควรทำการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู 3) ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา สุระคำ. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ. (2556). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 130 ตอนพิเศษ 130 ง หน้าที่ 72-74 (4 ตุลาคม 2556).
- ชวนะ ทวีอุทิศ. (2558). รูปแบบการพัฒนาระบบผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน ดุษฎีบัณฑิตปริญาครุศาสตร สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2548). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พรทิพย์ ทับทิมทอง. (2561). การวิเคราะห์ผลของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. เรียกใช้เมื่อ 15 มีนาคม 2565 จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/issue/view/9464>
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก หน้าที่ 6-8 (14 สิงหาคม 2542).
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2553). วิฤตการศึกษาไทย: ชีด้วย O-NET, I-NET, VNET, U-NET, N-NET GAT และ PAT. กรุงเทพมหานคร: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สัมมา รณิธย์. (2556). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุธิกานต์ บริเอก. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อัศนีย์ สุกใจ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- Likert อ้างใน สุวริย์ โศการภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- Cronbach, Lee J. (1971). *Essentials of Psychological Testing* (th 4ed.). New York: Harper & Row.
- Hallinger, P. and Murphy, J. (1985). *Assessing the instructional management behavior of principals*. Chicago: The University of Chicago.
- Krug, R. E. (1992). *Leadership and performance beyond expectations*. New York: Free Press.
- Ubben, G. C. and Hughes, L. W. (1987). *The principal: Creative leadership for effective schools*. Boston: Allyn and Bacon.